

"Heretter heiter det vi"

Taler

Dag Terje Andersen

Dato

1 august 2011

Sted

Oslo

Omstendigheter

Minnesamling i Stortinget

- 1 Deres Majestet, Deres Kongelige Høyhet, kjære forsamling.

Vi vil for alltid minnes 22. juli 2011 som en mørk dag i norsk historie. Landet vårt ble rammet av terror. 77 mennesker ble drept. Mange ble kritisk eller alvorlig skadet. Vitnesbyrdene fra de overlevende er hjerteskjærende.

Det vi har opplevd sammen er fremdeles ikke til å fatte.

- 10 Det var et angrep mot vårt folkestyre, mot våre verdier og mot vårt fellesskap. En hel nasjon føler smerte og savn. Verden rundt oss omslutter de sørgende.

Også noen av Stortingets representanter var på Utøya. Og noen er nære pårørende.

- 15 På vegne av et samlet Storting vil jeg uttrykke vår dypeste medfølelse med alle som er rammet av tragedien i regjeringskvartalet og på Utøya.

Uten den heltemodige innsatsen fra de som var på plass både i Oslo og ved Utøya kunne terroren hatt enda flere ofre.

20

- På vegne av Stortinget vil jeg rette en stor takk til politi, helsepersonell, brannvesen, frivillige organisasjoner og kommuner. Jeg vil takke naboer og folk på campingplassen i Utvika. Som uten tanke for egen sikkerhet gikk i båtene og brakte ungdommen fra Utøya i trygghet. AUF-ungdommer viste selv heltemot og berget sine kamerater.

Dere stilte opp da det gjaldt som mest. Dere reddet mange liv.

30 Takk til hver og en av heltene.

Jeg vil overbringe folkets varme takk til Kongen og Dronningen og til Kronprinsen og Kronprinsessen. Dere har vært sammen med oss i sorgen. Når vi har manglet ord, har dere formulert våre tanker og følelser.

35

Jeg vet jeg har et samlet Storting og hele folket med meg når jeg takker Statsministeren spesielt og hele hans regjering for måten de har ledet nasjonen gjennom den mest kritiske situasjonen vi har opplevd i fredstid. Regjeringskvartalet er knust, men landets styre er ikke knekt.

40

Jeg vil også uttrykke takknemlighet for det tverrpolitiske samholdet vi har sett fra alle partienes ledere. Regjeringen og AUF var terrorens mål. Samtlige demokratiske partier føler seg rammet.

45 Noe av det som har vakt internasjonal oppmerksomhet, er fraværet av hevtanker i det norske folk. Da vi ble satt på prøve, viste vi gjennom handling hvilken nasjon vi ønsker å være.

Hele det norske folk har mobilisert og står sammen på tvers av generasjoner,
50 politisk ståsted og religion.

I dagene etter katastrofen har hundretusener vært ute i gatene. Et mektig lys- og blomsterhav bølger over landet. Et rungende ja til samhold og solidaritet med de rammede, og et rungende nei til vold og terror.

55

Ingen bør undervurdere kraften og viljen som ligger bak disse markeringene.

Jeg føler stor ydmykhet overfor det folket som har valgt oss. Det er et privilegium å lede et folk som sammen velger rett kurs.

60

Nettopp derfor skal vi, selv når nasjonen har lidd store menneskelige tap, holde fast ved de demokratiske prinsipper vårt samfunn bygger på.

Det er naturlig å føle raseri over ugjerningene. Men også når det koster, skal vårt
65 svar være tuftet på rettsstatens grunn. Vi må snu sinne til styrke.

Den franske 1700-tallsfilosofen Voltaire sa følgende til en meningsmotstander:
Jeg er uenig i Deres meninger, men jeg vil inntil det siste forsvare Deres rett til å
70 hevde dem.

Det skal være rom for sterke og annerledes meninger. Også opprørende
meninger. Ytterliggående synspunkter må konfronteres og bekjempes med
motargumenter, ikke sensur.

75 Men det er også en samfunnsoppgave å motvirke at ekstreme ytringer fører til
handlinger som krenker eller skader andre mennesker. Slike handlinger skal
forfølges etter rettsstatens prinsipper.

80 Når vi møter hat mot de som er annerledes, skal vårt svar være å dyrke
mangfoldet. Vi bør ikke være redde for de som tror på noe annet enn oss selv,
men for de som hater annerledes tenkende.

Vi er med rette stolte av vårt åpne og trygge samfunn der det er naturlig for folk
85 å treffe sine politikere ansikt til ansikt på gater og torg i hverdagen. Terror må
ikke føre til større avstand mellom velgere og valgte. Den direkte kontakten
mellom folket og folkevalgte er grunnleggende for vårt representative
demokrati. Slik vil vi fortsatt ha det. Slik skal vi fortsatt ha det. Folket skal styres
av folkets tjenere.

90 Et sterkt inntrykk fra de siste dagene er budskapet fra de unge overlevende.
Budskapet om at terroren ikke må føre til hat, men til mer kjærlighet. Ikke til
redsel, men engasjement. Ikke til frykt, men til deltakelse.

95 Vi er mange som har gjort ungdommens ord til våre. Nå må vi sammen ta
ansvar for å gjøre ord til handling.

Mye har allerede skjedd. Folk har strømmet ut i gatene. Gått i tog. Lagt ned
blomster, lys og barnetegninger. Prest og Imam har stått side ved side.

100 Alle partienes ungdomsorganisasjoner opplever at mange vil melde seg inn og
delta.

Demokratiet har vist seg sterkt og besluttsomt når det gjaldt som mest. Valg er
105 demokratiets viktigste handling. Uansett hva folk vil stemme, er det viktig at de

vil stemme også ved høstens valg.

110 Å bygge demokrati er å bygge fellesskap. Det er en oppgave for oss alle. Ved å stille opp for ungenes fotballag. Ved å delta på dugnaden i borettslaget. Ved å bry oss om de som har det tungt. Og ved å møte andre mennesker med åpenhet og respekt. Vi kan lytte til de som er annerledes i stedet for å stigmatisere dem. Og vi kan alle tenke gjennom hvordan vi som enkeltmennesker kan bidra til økt forståelse og respekt for hverandre.

115 Positive endringer er vanskelig å få til, hvis vi mener at det bare er andre som bør endre seg. Kanskje burde vi ved denne anledningen starte med å sette av litt tid til å tenke gjennom om det er noe jeg bør endre for å bidra til mer forståelse mellom folk.

120 Kanskje burde også vi som politisk tillitsvalgte gå i oss selv og tenke gjennom vår egen rolle. Demokrati forutsetter meningsbrytning og frisk debatt. Vi trenger skarpe meninger. Men er det ganger der vi misforstår vår motpart mot bedre vitende. Der vi tolker ham i verste mening. Eller lar oss friste til å kommentere uten å sjekke hva hun eller han faktisk har sagt?

Kanskje burde vi tenke gjennom hvilke ord vi bruker. Passer vi alltid på å uttale oss på en slik måte at alle føler seg inkludert i det norske samfunnet, at alle føler seg som en del av det store vi?

130 Haldis Moren Vesaas sa det i 1945. Vi sier det i dag:

Det heiter ikkje eg - nå lenger.
Heretter heiter det vi.

135

Deres Majestet, Deres Kongelige Høyhet, kjære alle sammen.

140 Vi har tunge dager bak oss. Det ligger mange tunge dager foran oss. Vi må fortsette å vise omsorg for de pårørende i måneder og år framover. Vi skal fortsette å utvikle demokratiet.

Det norske folk har besvart iskalde gjerninger med hjertevarme holdninger.

En setning har etset seg inn i vår nasjonale bevissthet. På sin ferd kloden rundt har den vist verden det beste i vår ungdom. La oss sammen forplikte oss til å leve opp til budskapet fra AUF-jenta Helle Gannestad:

150 Om én mann kan skape så mye hat, tenk hvor mye kjærlighet vi kan skape sammen.

Kilde

www.stortinget.no

155

Emner

22. juli, Demokrati, Minnetale, Terrorisme, Ytringsfrihet

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/heretter-heiter-det-vi>

160

165

170

175

180